

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Wooncompartimenten tussen Oeslingerbaan en
Sorbonnelaan

Universiteit Maastricht

25 OKTOBER 2018

Contactpersoon

WOUTER VAN OVERMEIRE

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
2	PLANGEBIED EN INGREEP	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgenomen ingreep	6
3	SOORTBESCHERMING IN HET KADER VAN WNB	7
3.1	Methode	7
3.2	Aanwezigheid beschermde soorten	7
3.3	Effectbeschrijving	9
3.4	Toetsing	10
3.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	10
3.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	10
3.4.3	Mitigerende maatregelen en zorgplicht	10
3.5	Conclusie en vervolgstappen	11
	COLOFON	17

1 INLEIDING

Universiteit Maastricht is voornemens tussen de Oeslingerbaan en de Sorbonnelaan (Maastricht) 126 units te realiseren met in totaal 252 wooncompartimenten. Daarbij zullen maximaal drie units op elkaar worden gestapeld. Onderzocht wordt of het voornemen op deze locatie ruimtelijk en planologisch inpasbaar is. Universiteit Maastricht heeft Arcadis gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en natuurgebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) in beeld te brengen.

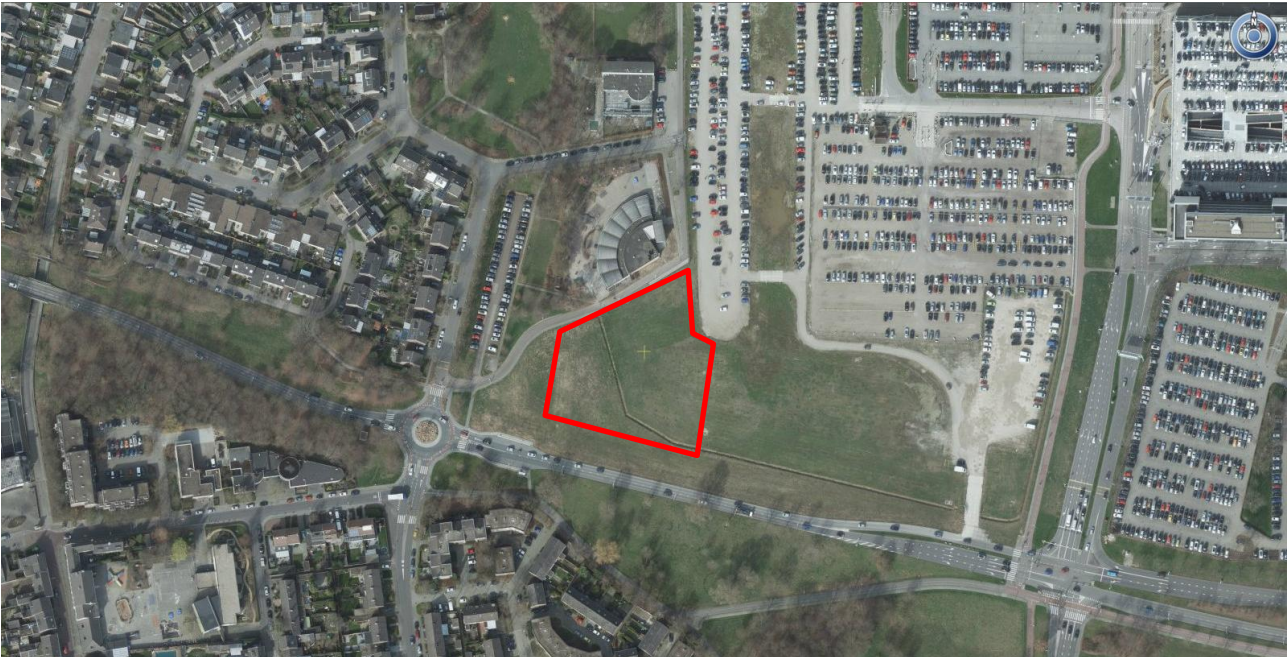
Door de voorgenomen ingreep op de locatie in Maastricht is op basis van de aard van de ingreep en de ligging ten opzichte van het meest nabij gelegen Natura 2000 gebied, Sint Pietersberg en Jekerdal (ruim 1 km) en ten opzichte van Goudgroene natuurzone (landelijk: Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen EHS) geen sprake van negatieve effecten op kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. De aard van de werkzaamheden, plaatsen van betonnen wegplaten en prefab units speelt geen rol voor mogelijke depositieoverschrijdingen van de vastgestelde toegestane hoeveelheid stikstof. Het eindresultaat heeft geen verkeerstrekkende werking vanwege de aanleg van een tijdelijke weg en het reeds aanwezig zijn van honderden parkeerplaats op het terrein behorende bij de Universiteit, waardoor tevens hier overschrijdingen van stikstofdepositie geen rol speelt. Daarmee wordt gebiedsbescherming (N2000 en NNN) verder buiten beschouwing gelaten in onderhavige Quicscan.

Mogelijk is wel sprake van negatieve effecten op beschermde soorten in het kader van Wnb. In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de soortbescherming in het kader van Wnb, hierin is een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing. Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de Wnb.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich in de wijk Randwyck in Maastricht, provincie Limburg (zie figuur 1). Tot aan 2015 bestond het terrein uit een bouwterrein met de fundering voor een campusgebouw van de Universiteit Maastricht (Globespotter.com). In 2015 is deze bouwput dichtgestopt met aarde. Momenteel bestaat het uit een jong extensief kruidenrijk grasland. Het gebied wordt gemaaid, waarbij het strooisel niet (volledig) wordt afgevoerd. De huidige vegetatie met soorten zoals grote kaardebol, speerdistel, wilde peen en duizendblad duiden op een soortenrijk grasland met verschillende gradiënten in bodemvochtigheid, verruiging en verstoring. Hierdoor fungeert de huidige situatie van het plangebied als een geschikt leef- en foerageergebied voor verschillende soortgroepen zoals insecten, vogels en zoogdieren.

Figuur 1 Plangebied bij benadering rood omlind.

In het noorden grenst het plangebied aan een woonwijk met een basisschool, in het oosten aan een (tijdelijke) parkeerplaats van het UMC Maastricht en in het zuiden aan een drukke weg (Oeslingerbaan) (zie figuur 2).

Figuur 2 Impressie van plangebied. Ligging t.o.v. parkeerplaats UMC (linksboven), basisschool (linksonder) en Oeslingerbaan (rechts).

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De initiatiefnemer is voornemens tussen de Oeslingerbaan en de Sorbonnelaan (Maastricht) 126 units te realiseren met in totaal 252 wooncompartimenten (zie figuur 3). Daarbij zullen maximaal drie units op elkaar worden gestapeld. De voorgenomen ontwikkeling is tijdelijk (maximaal 10 jaar), waarna de bebouwing in het plangebied wordt verwijderd. De exacte werkzaamheden en planning zijn niet bekend, vandaar wordt uitgegaan dat het gehele plangebied hervormd wordt. Er wordt daarom uitgegaan van de volgende werkzaamheden:

- Verwijdering van alle bestaande vegetatie binnen het plangebied
- Realisatie van nieuwbouw en verharding

Figuur 3 Voorstelschets van de te plaatsen units.

3 SOORTBESCHERMING IN HET KADER VAN WNB

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). In dit hoofdstuk wordt alleen ingegaan op de soortbescherming in § 3.1. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) van de afgelopen vijf jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.sovon.nl

Het veldbezoek is uitgevoerd op 26-9-2018, 12:00-13:00 uur, door Dhr. M. Klasberg, stadsecoloog en Dhr. W. van Overmeire, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren zonnig, 15°C en 1-2 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2 Mogelijke aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Bureauonderzoek	Veldbezoek	Conclusie
Flora	Geen waarnemingen van beschermde flora bekend in en rondom het plangebied. Verspreiding van soorten komt deels overeen met planbied. Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek nader geïnventariseerd.	Het plangebied is niet geschikt voor beschermde soorten flora. Het is een voormalig bouwterrein dat in 2015 omgezet is naar de huidige situatie en mogelijk is ingezaaid met een zaadmengsel van kruidenrijk grasland. Deze zijn in beginsel beschermd, maar er is geen reden om aan te nemen dat bij soortnaam expliciet beschermde soorten aangetroffen zullen worden.	Voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten.
Algemene broedvogels	Enkele waarnemingen in omgeving van en in het plangebied.	Plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene broedvogels zoals putter, merel, vink, ekster, kraai etc. Door de geïsoleerde ligging binnen een drukke woonkern worden grond-broedende soorten onwaarschijnlijk, maar dit is niet uit te sluiten.	Voorkomen van beschermde vogelsoorten niet uit te sluiten.
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Waarnemingen van soorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving: gierzwaluw, havik, huismus en torenvalk. Torenvalk tevens in het plangebied zelf waargenomen.	Plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied van torenvalk. Geen geschikte nestgelegenheid voor deze soort binnen het plangebied. Overige soorten uitgesloten op basis afwezigheid geschikt habitat en nestgelegenheid.	Mogelijke foerageerfunctie van havik, torenvalk en sperwer in het gebied. Overige functies voor vogels met jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

Soortgroep	Bureauonderzoek	Veldbezoek	Conclusie
Broedvogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven	In het plangebied zijn geen waarnemingen, wel rondom het plangebied van blauwe reiger, ijsvogel en sperwer.	Door de afwezigheid van open water, sloten en bossen ongeschikt voor broedvogels waarvan voldoende leefgebied aanwezig moet blijven.	Functies in plangebied voor broedvogels waarvan voldoende leefgebied aanwezig moet blijven uitgesloten.
Grondgebonden zoogdieren	Waarnemingen zijn bekend van algemene soorten als egel, konijn en vos rondom het plangebied. Tevens bever rondom het plangebied. Deze vinden alleen geen functie in het plangebied.	Geschikt foerageergebied en verblijfplaats voor algemene soorten (egel, konijn en vos). Soorten als marters, bever en eekhoorn is geen schikt habitat aanwezig.	Mogelijk foerageergebied en verblijfplaats voor algemene zoogdiersoorten. Strikt beschermde soorten uitgesloten.
Vleermuizen	Geen waarnemingen bekend in en rondom het plangebied.	Het plangebied is niet geschikt voor vleermuizen en geen rechtlijnige structuren voor vliegroutes en geen mogelijke verblijfplaatsen (bebouwing of boomholten). Het plangebied biedt foerageergebied aan soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger die mogelijk in de woonwijk verblijven.	Mogelijk foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
Reptielen	Geen waarneming bekend in en rondom het plangebied.	Gebied is door gemis aan verbinding met structuurrijkere stukken ongeschikt voor reptielen.	Functies in plangebied voor reptielen uitgesloten.
Amfibieën	Geen waarneming bekend in en rondom het plangebied.	Geen oppervlaktewater in en nabij het plangebied zorgt dat het niet geschikt is als waterbiotoop voor amfibieën. Gebied is door gemis aan verbinding met structuurrijkere stukken ongeschikt voor amfibieën.	Functies in plangebied voor amfibieën uitgesloten.
Vissen	Geen waarneming bekend in en rondom het plangebied.	Geen oppervlaktewater aanwezig in plangebied.	Functies in plangebied voor vissen uitgesloten.
Overige soorten	Geen waarneming bekend in en rondom het plangebied.	Het plangebied voldoet niet aan de strenge eisen die deze soorten stellen aan hun omgeving (schoon stromend water, dood hout etc.).	Functies in plangebied voor overige soorten uitgesloten.

3.3 Effectbeschrijving

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Soorten	Beschermings-categorie	Mogelijke effecten	Toetsing Wnb
Algemene broedvogels	Putter, vink, merel, ekster, roodborst, etc.	Vogelrichtlijnsoorten	Door het verwijderen van alle aanwezige vegetatie → vernietiging broedlocatie Nieuwe inrichting van plangebied → verlies leefgebied	JA
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Torenvalk	Vogelrichtlijnsoorten	Door het verwijderen van alle aanwezige vegetatie en nieuwe inrichting → Verlies leefgebied	JA
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger	Habitatrichtlijnsoorten	Door het verwijderen van alle aanwezige vegetatie en nieuwe inrichting → kwantitatief verlies leefgebied Lichtverstoring → kwalitatief verlies leefgebied	JA
Grondgebonden zoogdieren	Egel, konijn, vos, diverse muizensoorten	Andere soorten, met provinciale vrijstelling	Door het verwijderen van alle aanwezige vegetatie en bebouwing → vernietiging verblijfplaats Door het verwijderen van alle aanwezige vegetatie → verlies leefgebied	NEE, Zie onderstaande uitleg

Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zie Bijlage A. Deze zijn in de toetsing daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in § 3.4.2.

3.4 Toetsing

3.4.1 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 3: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Torenavalk				X	Verwijderen vegetatie
Algemene broedvogels	X	X		X	Verwijderen vegetatie

Verbodsbepalingen:
 Lid 1: te doden of te vangen;
 Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
 Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
 Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Gewone dwergvleermuis				X		Verwijderen vegetatie
Laatvlieger				X		Verwijderen vegetatie

Verbodsbepalingen:
 Lid 1: te doden of te vangen;
 Lid 2: opzettelijk te verstoren;
 Lid 3: eieren te vernielen of te rapen;
 Lid 4: opzettelijk voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
 Lid 5: opzettelijk planten te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.4.2 Mitigerende maatregelen en zorgplicht

In deze paragraaf zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend. Verder zijn ook nadere maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht.

Mitigerende maatregelen

Vogels (torenavalk en algemene broedvogels)

Ter voorkoming van de overtreding van de verbodsbepaling genoemd in tabel 4 zijn de volgende mitigerende maatregelen te treffen. Dit Voorkomt overtreding verbodsbepalingen Art. 3.1 lid 1, 2 en 4 (Doden, vernietiging van broedplaats en verstoring).

- Verwijderen van aanwezige vegetatie (en kort houden) op de geplande locaties van de units binnen het plangebied buiten broedseizoen (verwijderen tussen eind september en eind februari – sterk weersafhankelijk).
- De overige vegetatie binnen het plangebied dient minder vaak te worden gemaaid en het maaisel te laten liggen.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden (periode mei-juni) dient een ter zake deskundige ecoloog een inspectie naar mogelijke broedplaatsen te verrichten. Bij het uitsluiten van nesten kunnen de werkzaamheden alsnog plaatsvinden. Bij het aantreffen van nesten kunnen de werkzaamheden op de betreffende plek en een zone van 10m. eromheen niet plaatsvinden.

Vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger)

Ter voorkoming van de overtreding van de verbodsbepaling genoemd in tabel 5 zijn de volgende mitigerende maatregelen te treffen. Het gaat daarbij om art. 3.2 lid 4 (opzettelijk voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen).

- Kwaliteitsverbetering van de te handhaven begroeiing dient het verlies aan begroeiing te compenseren, zodat voldoende insecten als voedselbron voor vleermuizen aanwezig zullen blijven. Denk hierbij aan het aanplanten van struiken, neerleggen van takkenstapels of bijvoorbeeld het aanleggen van een waterpoel.
- Voorkomen dat het groen rondom de units direct wordt verlicht.

Zorgplicht

De Wnb kent ook een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met alle aanwezige inheemse planten en dieren moet worden omgegaan. In dit geval moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie buiten broedseizoen in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone alvorens en tijdens de werkzaamheden.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting van de weg af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze de niet weg opgejaagd.
- Gebruik van materiaal door daartoe deskundig personeel om schade en overlast aan dieren en planten zoveel als mogelijk te beperken.

3.5 Conclusie en vervolgstappen

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor. Het betreft de volgende soorten:

- Algemene broedvogels: leefgebied en broedlocatie putter, merel, vink, ekster, kraai etc.;
- Broedvogels met jaarrond beschermd nest: leefgebied torenvalk;
- Vleermuizen: gewone dwergvleermuis en laatvlieger
- Algemene grondgebonden zoogdieren: konijn, egel etc.;

Ten gevolge van de voorgenomen ingreep treden mogelijk negatieve effecten op voor deze soorten door de voorgenomen ingreep. Hierdoor kunnen verbodsbepalingen van de Wnb mogelijk worden overtreden. Middels mitigerende maatregelen zijn negatieve effecten op algemene broedvogels (broedplaats en leefgebied) en broedvogels met jaarrond beschermd nesten en vleermuizen (enkel foerageergebied) te voorkomen. Daarmee kan overtreding van de verbodsbepalingen van Wnb worden voorkomen en is – vooralsnog - geen ontheffing vereist.

Het vraagt wel om nadere detaillering en afstemming van de plannen. In dit kader dienen de volgende vervolgstappen te worden genomen:

- Opstellen (maai)beheerplan voor het behoud van de biodiversiteit in flora en insecten ten behoeven van de voedselvoorziening voor vleermuizen en algemene broedvogels.
- Eenmalig onderzoek naar de broedplaatsen van algemene broedvogels door een deskundig ecooloog voorafgaande aan de werkzaamheden (periode mei-juni).
- Bij het opstellen van de verkeersroutes en het verlichtingsplan dient rekening te worden gehouden met bovengenoemde diersoorten. Zo kan met het lichtplan rekening worden gehouden met foeragerende vleermuizen en dient verlichting alleen aan de zijden van de gebouwen geplaatst te worden waar deze noodzakelijk geacht worden (bijv. bij de ingangen van de gebouwen en stallingen).

In het kader van biodiversiteitsdoelstellingen van de Universiteit Maastricht zou overwogen kunnen worden om de tijdelijke studentenwoningen en de directe omgeving hiervan extra geschikt te maken als leef- en foerageergebied van vleermuizen en algemene broedvogels. Hierbij kan worden gedacht aan groene daken met kruidenrijke vegetatie ingezaaid met een natuurlijk zaaimengsel. De gevel zou aangekleed kunnen

worden met klimplanten zoals klimop en kamperfoelie. In de directe omgeving van de gebouwen zouden besdragende struiken zoals meidoorn en sleedoorn en jaarrond groenblijvende struiken zoals hulst aangeplant kunnen worden. Deze maatregelen dragen bij aan de stadsbiodiversiteit van Maastricht gezien de ligging van het plangebied op een kruispunt van twee groene stadstroken van zowel van noord naar zuid als oost naar west. Het gaat dus om bovenwettelijke maatregelen.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragcode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Limburg heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Voormalige Tabel 1-soorten	Vrijstellingen per Bevoegd gezag												Ontwerpbesluit		
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	N-Brabant	N-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Min. EZ	Definitief besluit	
Zoogdieren															
Aardmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Vrijstelling	✓
Bosmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Geen vrijstelling	✗
Bunzing	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Dwergmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Dwergspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Egel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Gewone bosspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Haas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Hermelijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Huisspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Konijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Ondergrondse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓		
Ree	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Rosse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Tweekleurige bosspitsmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Veldmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Vos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Wezel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Woelrat	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Molmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Amfibieën															
Bastaardkikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Bruine kikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Gewone pad	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Kleine watersalamander	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Meerkikker	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Voormalige Tabel 2/3-soorten						✓									
Zoogdieren															
Eekhoorn	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Steenmarter	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Wild zwijn	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Reptielen															
Hazelworm	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Levendbarende hagedis	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **soorten van de Vogelrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

COLOFON

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
WOONCOMPARTIMENTEN TUSSEN OESLINGERBAAN EN SORBONNELAAN

KLANT

Universiteit Maastricht

AUTEUR

Wouter van Overmeire

ONZE REFERENTIE

079996111 A

DATUM

25 oktober 2018

STATUS

Concept

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com